

MOŻLIWOŚCI OCENY I POMIARU WYKLUCZENIA FINANSOWEGO

Dr Ewa Cichowicz
Instytut Gospodarstwa Społecznego
Szkoła Główna Handlowa w Warszawie

Konferencja „Pomiar ubóstwa i wykluczenia społecznego w układach regionalnych i lokalnych”

Poznań 11-12 czerwca 2015 r.

WYKLUCZENIE FINANSOWE

---

proces, w którym jednostki mają problemy w dostępie i/lub w korzystaniu z usług oraz produktów finansowych (na tzw. głównym rynku), odpowiadających ich potrzebom, jak i umożliwiających im prowadzenie normalnego życia jako członków społeczeństwa

Komisja Europejska, 2008

MOŻLIWOŚCI OCENY WYKLUCZENIA FINANSOWEGO

Ocena obiektywna i subiektywna

**Problem wykluczenia przymusowego
i dobrowolnego**

WYKLUCZENIE FINANSOWE A WYKLUCZENIE SPOŁECZNE

---

wykluczenie finansowe → wykluczenie społeczne

wykluczenie społeczne → wykluczenie finansowe

„ŹRÓDŁA” WYKLUCZENIA FINANSOWEGO

- × podłoże geograficzne**
- × brak dostępu z uwagi na specyfikę działalności instytucji finansowych**
- × warunki oferty**
- × cena**
- × marketing**
- × samowykluczenie wyprzedzające potencjalną odmowę instytucji finansowych**

RODZAJE WYKLUCZENIA FINANSOWEGO

- ✘ wykluczenie bankowe (transakcyjne)**
- ✘ wykluczenie kredytowe**
- ✘ wykluczenie oszczędnościowe**
- ✘ wykluczenie ubezpieczeniowe**

POZIOMY WYKLUCZENIA FINANSOWEGO - KRYTERIA

- ✘ rachunek bankowy**
- ✘ karty płatnicze**
- ✘ inne formy płatności bezgotówkowych**
- ✘ oszczędności**
- ✘ produkty kredytowe**
- ✘ ubezpieczenia**

WYBRANE MIERNIKI WYKLUCZENIA BANKOWEGO

- ✘ Liczba osób nieposiadających rachunku bankowego
- ✘ Liczba osób nieposiadających kart płatniczych
- ✘ Liczba bankomatów na 1000 km²/100000 mieszkańców
- ✘ Liczba oddziałów banków na 1000 km²/100000 mieszkańców
- ✘ Liczba osób niedokonujących transakcji bezgotówkowych

WYBRANE MIERNIKI

WYKLUCZENIA KREDYTOWEGO

- ✘ Liczba osób nieposiadających kart kredytowych
- ✘ Liczba ogłoszonych upadłości konsumenckich
- ✘ Liczba zgłoszeń do baz nierzetelnych klientów
- ✘ Liczba osób posiadających zaległości w płatnościach
- ✘ Liczba osób nieposiadających pożyczki odnawialnej
- ✘ Wartość udzielonych kredytów i pożyczek jako procent PKB
- ✘ Przeciętna wartość kredytów i pożyczek jako procent dochodu per capita
- ✘ Liczba odmów kredytowych jako procent podpisanych umów kredytowych

WYBRANE MIERNIKI WYKLUCZENIA OSZCZĘDNOŚCIOWEGO

- ✘ Liczba osób nieposiadających oszczędności
- ✘ Wartość depozytów jako procent PKB
- ✘ Przeciętna wartość środków na rachunku depozytowym jako procent dochodu per capita
- ✘ Liczba posiadanych produktów oszczędnościowych w przeliczeniu na osoby posiadające rachunek bankowy

WYBRANE MIERNIKI

WYKLUCZENIA UBEZPIECZENIOWEGO

- ✘ Liczba osób nieposiadających ubezpieczenia na życie
- ✘ Liczba osób nieposiadających ubezpieczeń osobowych
- ✘ Liczba osób nieposiadających ubezpieczeń majątkowych
- ✘ Liczba osób nieposiadających ubezpieczeń emerytalnych

WYBRANE MIERNIKI

WYKLUCZENIA FINANSOWEGO - DEPOZYTY

- ✘ Minimalna kwota niezbędna do otwarcia rachunku jako procent PKB per capita
- ✘ Minimalna kwota, jaka musi być utrzymywana na rachunku jako procent PKB per capita
- ✘ Roczne opłaty za utrzymanie rachunku
- ✘ Liczba dokumentów niezbędna do otwarcia rachunku
- ✘ Liczba punktów, gdzie można otworzyć rachunek bankowy
- ✘ Opłaty za użycie kart płatniczych

WYBRANE MIERNIKI

WYKLUCZENIA FINANSOWEGO - KREDYTY

- ✘ Minimalna kwota kredytu konsumenckiego jako procent PKB per capita
- ✘ Liczba punktów, w których można złożyć wniosek kredytowy
- ✘ Opłaty z tytułu zaciągnięcia kredytu konsumenckiego jako procent PKB per capita
- ✘ Liczba dni rozpatrywania wniosku kredytowego

WYBRANE MIERNIKI POTENCJALNEGO WYKLUCZENIA FINANSOWEGO

- ✘ Liczba bezrobotnych absolwentów
- ✘ Liczba osób o niskim poziomie wykształcenia
- ✘ Liczba osób starszych
- ✘ Liczba osób niepełnosprawnych
- ✘ Liczba osób o niskich dochodach
- ✘ Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej
- ✘ Liczba osób bezdomnych
- ✘ Liczba osób osadzonych w więzieniach i aresztach

DZIĘKUJĘ PAŃSTWU ZA UWAGĘ

Kontakt: ewa.cichowicz@sgh.waw.pl